

Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji
Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardowa
do roku 2030

Opracowanie:
Urząd Miasta Żyrardowa

Żyrardów 2023

Merytoryczną opiekę nad raportem zapewnił zespół ekspertów Instytutu Rozwoju Miast i Regionów.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	3
2. Metodyka oceny aktualności i stopnia realizacji GPR	3
2.1 Uwarunkowania procesu rewitalizacji miasta Żyrardowa.....	3
2.2 Zakres oceny.....	4
3. Ocena stopnia realizacji GPR	4
3.1. Stan realizacji przedsięwzięć podstawowych GPR	4
3.2. Ocena stopnia realizacji celów GPR.....	18
3.3. Zmiana sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście Żyrardów	23
4. Ocena aktualności GPR – identyfikacja przesłanek do aktualizacji programu	24
5. Wnioski i rekomendacje	27
Spis tabel	28

1. WSTĘP

Przedmiotem opracowania jest ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardowa do roku 2030 (GPR), o której mowa w art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485) (ustawa). GPR został przyjęty uchwałą nr XXXIV/289/21 Rady Miasta Żyrardowa z dnia 28 stycznia 2021 r.

Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR została opracowana zgodnie z zapisami rozdziału 4.3 GPR *Monitoring i ocena wdrażania Programu*, a także zgodnie z zapisami art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji: „Gminny program rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie”.

W ramach przeprowadzonej oceny GPR przeprowadzono badanie monitoringowe przedsięwzięć ujętych w programie. Raport przedstawia wyniki oceny stopnia realizacji celów i przedsięwzięć GPR oraz analizy aktualności jego zapisów.

2. METODYKA OCENY AKTUALNOŚCI I STOPNIA REALIZACJI GPR

2.1 UWARUNKOWANIA PROCESU REWITALIZACJI MIASTA ŻYRARDOWA

Obszar rewitalizacji miasta Żyrardowa obejmuje powierzchnię 168,31 ha (11,86% powierzchni miasta) i zamieszkuje go 9 462 osób (24,39% mieszkańców miasta).

Na tak wyznaczonym obszarze proces rewitalizacji prowadzony jest od 2021 roku, a jego efekty zostały ocenione po 2-letnim okresie wdrażania – zgodnie z założonym harmonogramem w GPR.

1. Monitorowaniu podlegają cele główne określone w GPR, które obejmują:
2. Kompleksowe rozwiązywanie problemów mieszkańców i ich aktywizacja;
3. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i potencjału organizacji pozarządowych;
4. Poprawa warunków życia i podniesienie atrakcyjności przestrzeni miejskich.

Systematyczne zbieranie i analizowanie danych o postępach działań rewitalizacyjnych pozwala na prawidłowe zarządzanie procesem i reagowanie odpowiednio wcześnie na występujące zagrożenia.

CELE MONITORINGU ŚRÓDOKRESOWEGO:

- weryfikacja przedsięwzięć ujętych w Programie,
- zaangażowanie mieszkańców i innych interesariuszy w proces rewitalizacji,
- reagowanie na występujące problemy,
- udostępnienie rzetelnych informacji o stanie realizacji przedsięwzięć,
- udostępnienie rzetelnych informacji o osiągnięciu wskazanych celów.

PODMIOTY BIORĄCE UDZIAŁ WE WDRAŻANIU PROGRAMU:

- Prezydent Miasta Żyrardowa,
- Wydział Rewitalizacji i Rozwoju,

- Komitet Rewitalizacji,
- Realizatorzy i beneficjenci Programu.

2.2 ZAKRES OCENY

Ocena stopnia realizacji GPR została opracowana na dwóch poziomach:

- poziom I (operacyjny) - w formie oceny stanu realizacji przedsięwzięć zaplanowanych w GPR,
- poziom II (strategiczny) – w formie oceny aktualnej wartości wskaźników monitorowania celów strategicznych i kierunków działań.

W ostatniej części przedstawiono wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzonego badania, które będą stanowić podstawę do ewentualnej decyzji o aktualizacji GPR.

3. OCENA STOPNIA REALIZACJI GPR

3.1. STAN REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ PODSTAWOWYCH GPR

Do realizacji celów strategicznych GPR zaplanowano w programie 36 przedsięwzięcia główne. Stan realizacji tych projektów poddano ocenie w procedurze monitoringu w podziale na trzy kategorie:

- **projekty zrealizowane** – wg stanu na moment opracowania raportu projektów zrealizowanych jest 3 szt.,
- **projekty w trakcie realizacji** – wg stanu na moment opracowania raportu projektów w trakcie realizacji jest 23 szt.,
- **projekty do późniejszej realizacji** – wg stanu na moment opracowania raportu projektów niezrealizowanych jest 9 szt.,
- **brak informacji o realizacji przedsięwzięć** – wg stanu na moment opracowania raportu projektów zrealizowanych jest 1 szt.

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne z założenia mają wpływać na poprawę stanu obszaru rewitalizacji w sferach społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Ze względu na ich złożoność prawie 80% przedsięwzięć podstawowych wpływa więcej niż na jedną z wymienionych wcześniej sfer. W związku z tym jeden projekt może wpływać na dążenie do realizacji wszystkich trzech celów głównych.

TABELA 1. ZESTAWIENIE PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Cele GPR	Liczba projektów				łączna liczba projektów
	zrealizowanych	w trakcie realizacji	do realizacji	brak informacji	
1. Kompleksowe rozwiązywanie problemów mieszkańców i ich aktywizacja	3	18	7	1	29
2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i potencjału organizacji pozarządowych	1	10	5	1	17
3. Poprawa warunków życia i podniesienie	3	19	6	1	30

Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardowa do roku 2030

atrakcyjności przestrzeni miejskich					
-------------------------------------	--	--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne.

Przedsięwzięcia ujęte w programie poddano analizie pod względem stopnia realizacji w celu zebrania danych, które umożliwiły kompleksową ocenę wdrażania GPR, zgodnie z przedstawionymi w nim założeniami.

Łącznie zrealizowano 3 przedsięwzięcia, z 36 projektów zaplanowanych w programie. Dodatkowo 23 przedsięwzięć jest w trakcie realizacji. Łącznie projekty zrealizowane i w trakcie realizacji stanowią **72%** wszystkich przedsięwzięć zaplanowanych w GPR, co przedstawia faktyczny poziom realizacji programu.

W tabeli poniżej zaprezentowano szczegółowe podsumowanie etapu wdrażania zaplanowanych w GPR przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardowa do roku 2030

TABELA 2. STAN REALIZACJI PODSTAWOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Status realizacji (zrealizowany/ w trakcie realizacji/ do realizacji)	Opis zrealizowanego zakresu/ działania w projekcie przewidziane na kolejny okres	Wartość projektu (wg GPR) [zł]	Wielkość poniesionych wydatków na realizację projektu [zł]	Podmiot odpowiedzialny za realizację
1. *	Program remontowy budynków mieszkalnych wraz z zagospodarowaniem terenu	w trakcie	Przedsięwzięcie ma charakter ciągły. W okresie sprawozdawczym zakończono prace remontowe w 25 obiektach, a w 15 są w trakcie. W ramach tych inwestycji wymieniano stolarkę okienną i drzwiową, naprawiano dachy, wyremontowano klatki schodowe oraz wymieniano instalacje i osuszano budynki. W zakresie zagospodarowywania terenów naprawiano nawierzchnię lub instalowano monitoring. Z uzyskanych informacji, od podmiotów realizujących przedsięwzięcie, wynika, że w kolejnych latach remonty rozpoczną się w 182 obiektach.	14 200 000,00	1 5416 824,41	Miasto Żyrardów. Wspólnoty mieszkaniowe
2. *	Modernizacja obiektu szpitalnego „Centrum Zdrowia Mazowska	w trakcie	W 2022 roku rozpoczęto prace termomodernizacyjne pawilonów A i B. W ramach podjętych działań m.in.	23 600 000,00	1 470 542,66	Centrum Zdrowia Mazowska Zachodniego Sp. z o.

Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardowa do roku 2030

	Zachodniego” Sp. z o. o. w Żyrardowie		wymieniono pokrycie dachów, wykonano izolacje fundamentów, ocieplono ściany, wymieniono konstrukcję.			o. w Żyrardowie
3.	„Kulturalne Ożywienie”	przed	Realizacja przedsięwzięcia nie została rozpoczęta. Podmiot realizujący zamierza rozpoczęcie przedsięwzięcia w kolejnych latach.	7 000 000,00	0,00	Centrum Kultury w Żyrardowie
4.	Modelowa ulica – przebudowa ulicy Lniarskiej	w trakcie	W 2019 roku z udziałem interesariuszy została wypracowana koncepcja zagospodarowania ulicy Lniarskiej, która następnie znalazła swoje odzwierciedlenie w projekcie budowlanym. W 2022 roku	2 800 000,00	0,00	Miasto Żyrardów
5.	Budowa, przebudowa i remont dróg	w trakcie	W okresie sprawozdawczym na obszarze rewitalizacji nie prowadzono żadnych prac budowlanych lub remontowych dróg.	15 200 000,00	0,00	Miasto Żyrardów
6. *	Modelowe Podwórko - adaptacja na potrzeby mieszkańców podwórka na terenie osady fabrycznej	w trakcie	W 2019 roku z udziałem interesariuszy została wypracowana koncepcja zagospodarowania podwórka przy ulicy Strażackiej. Na jej podstawie został opracowany projekt budowlany. Na podstawie stworzonej dokumentacji na podwórku w 2019 roku została zbudowana pergola śmietnikowa oraz wykonano cięcia pielęgnacyjne i	1 300 000,00	0,00	Miasto Żyrardów

Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardowa do roku 2030

			adaptacyjne istniejącej zieleni (drzew, krzewów). W okresie sprawozdawczym nie podjęto dalszych działań.			
7.	Szkoła na miarę XXI wieku	w trakcie	Zadanie w trakcie realizacji. Została opracowana dokumentacja projektowa dla szkoły podstawowej nr 2. Trwają prace remontowe – wymiana instalacji c.o. i elektrycznej, czyszczenie elewacji, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej. Zakończenie inwestycji w 2023 r. Poza tym w szkołach prowadzono bieżące naprawy urządzeń na placach zabaw i boiskach szkolnych. Dodatkowo podjęto drobne remonty sal dydaktycznych i korytarzy – malowanie, wymiana oświetlenia, naprawa mebli lub ich zakup.	5 500 000,00	152 874,00	Miasto Żyrardów
8.	Ochrona dziedzictwa kulturowego poprzez rewitalizację zabytkowych obiektów: Kościół p.w. Matki Bożej Pocieszenia i plebanii wraz z zagospodarowaniem	zakończono	Wykonano prace remontowe, budowlane i konserwatorskie na wieżach i elewacji frontowej kościoła.	4 000 000,00	1 694 721,07	Rzymskokatolicka Parafia Matki Bożej Pocieszenia

Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardowa do roku 2030

	terenu oraz programem aktywizacji społecznej					
9. *	Modernizacja budynku przy ul. Waryńskiego 1 wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego	przed	Realizacja przedsięwzięcia nie została rozpoczęta. Podmiot realizujący zamierza rozpoczęcie przedsięwzięcia w kolejnych latach.	5 000 000,00	0,00	Miasto Żyrardów
10. *	Rewitalizacja dawnej Wozowni Straży Ogniowej	w trakcie	W 2021 roku otrzymano dotację celową z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego na remont budynku. Przeznaczone fundusze zostały wykorzystane na wymianę stolarki okiennej. Działanie pierwotnie zaplanowane było w całości na rok 2021, w konsekwencji zostało zakończone w roku 2022. W następnych latach planuje się kolejne prace remontowe i konserwacyjne budynku.	2 000 000 ,00	25 000,00	Miasto Żyrardów Ochotnicza Straż Pożarna w Żyrardowie
11.	Adaptacja pomieszczeń piwnic do celów użytkowych w budynku biurowym przy ul. 1-go Maja 60	w trakcie	W budynku rozpoczęto drobne prace remontowe. W okresie sprawozdawczym ocieplono fundamenty obiektu.	360 000,00	4 347,07	Żyrardowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o..
12.	Modernizacja i rozwój sieci monitoringu miejskiego	w trakcie	Zadanie ma charakter ciągły. Podmiot realizujący zamierza w każdym roku wymieniać kamery lub rozszerzać zakres działania monitoringu miejskiego. W okresie sprawozdawczym wymieniono cztery kamery analogowe na kamery cyfrowe.	200 000,00	5 461,20	Straż Miejska w Żyrardowie

Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardowa do roku 2030

13. *	Hotel – Muzeum „Stara Elektrownia”	brak informacji	Brak informacji od podmiotu realizującego przedsięwzięcie.	30 000 000,00	0,00	Stara Przędzalnia Sp. z o. o.
14. *	Dom seniora „Park Residence”	w trakcie	W 2021 roku zabezpieczono obiekt przed postępowaniem degradacji. Rozpoczęto prace koncepcyjno-projektowe, w rezultacie powstała koncepcja architektoniczna i makieta na jej podstawie. Dalej procedowany jest projekt architektoniczno-budowlany.	11 000 000,00	180 000,00	Nowy Świat 11 Sp. z o. o.
15. *	CAK – Centrum Aktywności Kulturalnej	przed	Realizacja przedsięwzięcia nie została rozpoczęta. Podmiot realizujący zamierza rozpoczęcie przedsięwzięcia w kolejnych latach.	720 000,00	0,00	Stowarzyszenie OTWÓRZ
16. *	Apart Hotel nad rzeką	przed	Realizacja przedsięwzięcia nie została rozpoczęta. Podmiot realizujący zamierza rozpoczęcie przedsięwzięcia w kolejnych latach.	3 000 000,00	0,00	CORN Biur-Mar Sp. z o. o.
17. *	Renowacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Kościuszki	w trakcie	W 2021 roku zakończony został etap opracowania dokumentacji projektowej i uzgodnień. Uzyskano zgodę na prowadzenie prac remontowo budowlanych.	1 000 000,00	60 000,00	CORN Biur-Mar Sp. z o. o.
18. *	Mieszkam nad rzeką	w trakcie	W 2021 roku wykonano prace remontowe wewnętrzne wraz z wymianą instalacji i przyłączy. Przygotowano dokumenty projektowe umożliwiające podłączenie instalacji gazowej. W ramach termomodernizacji wykonano ocieplenie i odnowienie elewacji na ścianach szczytowych budynku, ocieplenie i izolację	400 000,00	1 000 000,00	CORN Biur-Mar Sp. z o. o.

Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardowa do roku 2030

			fundamentów oraz naprawę dachu oraz ocieplenie połaci dachowej oraz stropu. Wymienione zostało całkowicie orynowanie i obróbki blacharskie, a także wstawiono nową stolarkę okienną i drzwiową. W trakcie wykonania jest instalacja domofonowa. Natomiast do wykonania pozostała renowacja ceglanej elewacji na ścianach zewnętrznych.			
19.	Centrum Teleopieki	w trakcie	Przedsięwzięcie zostało uruchomione i obejmuje wsparciem 80 osób, w tym 29 osób z obszaru rewitalizacji – teleobrazki i system monitorowania. Działanie ma charakter ciągły i w następnych latach będzie kontynuowane.	300 000,00	89 790,00	Centrum Usług Społecznych Przedsiębiorstwo Społeczne ŚMA non profit Sp. z o. o.
20.	Rozwój bazy usług opiekuńczych dla dzieci w wieku do lat 3	zakończono	Przedsięwzięcie zostało zakończone. W ramach zadania dostosowano pomieszczenie i wyposażono je w niezbędne urządzenia do funkcjonowania żłobka. Ponadto opracowano metody pedagogiczne dostosowane do wieku dzieci.	1 204 000,00	687 996,00	Przedsiębiorstwo Społeczne ŚMA non profit Sp. z o. o.
21. *	Żyrardowski Uniwersytet Kultury	przed	Realizacja przedsięwzięcia nie została rozpoczęta. Podmiot realizujący zamierza rozpoczęcie przedsięwzięcia w kolejnych latach.	555 000,00	0,00	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Pawła Hulki-Laskowskiego
22.	Profilaktyka dzieci	w trakcie	Realizacja działań, z dodatkową	4 050 000,00	1 249 918,15	Stowarzyszenie

	i młodzieży dzisiaj, jako zapobieganie re-rewitalizacji ludzi w kolejnych dekadach		troską o adresowanie ich do dzieci i młodzieży zamieszkujących obszar rewitalizowany: - współpraca z CUS zapewniając dostęp do usług społecznych i realizowanie projektów na rzecz mieszkańców; - funkcjonowanie Funduszu Stypendialnego zwiększającego szanse edukacyjne dzieci i młodzieży. - organizowanie wydarzeń dla całych rodzin, wzmacniając tym samym wartość rodziny, oraz prowadząc Program nieodpłatnego przekazywania żywności wspierający materialnie potrzebujące rodziny, które środki potrzebne na wyżywienie mogły przeznaczyć na cele rozwojowe dzieci i młodzieży. - współpraca z Żyrardowską Federacją Organizacji Społecznych „DZIAŁAJ.MY” i organizacjami w niej zrzeszonymi.			Oratorium św. Jana Bosko
23.	Centrum Obsługi Mieszkańców i nowoczesna biblioteka publiczna - adaptacja zabytkowego budynku Kantoru	w trakcie	W okresie sprawozdawczym kontynuowano prace modernizacyjne rozpoczęte w latach wcześniejszych. Wykonano między innymi – oczyszczenie i zabezpieczenie elewacji ceglanej budynku, wymianę stropów, dokonano przebudowy instalacji. Wykonywane były prace renowacyjne zabytkowych	27 000 000,00	11 824 377,86	Miasto Żyrardów

Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardowa do roku 2030

			elementów wystroju wnętrz.			
24. *	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	przed	Realizacja przedsięwzięcia nie została rozpoczęta. Podmiot realizujący zamierza rozpoczęcie przedsięwzięcia w kolejnych latach.	5 000 000,00	0,00	Miasto Żyrardów
25.	Rozwój i modernizacja sieci dróg rowerowych	w trakcie	Na obszarze rewitalizacji w okresie sprawozdawczym w ramach drugiego etapu inwestycji wykonano nasadzenie zieleni wzdłuż odcinków wybudowanej ścieżki rowerowej i chodnika od ul. J. Skrowaczewskiego do ul. S. Okrzei.	3 000 000,00	321 340,69	Miasto Żyrardów
26.	Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez budowę parkingów „Parkuj i Jedź”	w trakcie	Rozpoczęła się realizacja III etapu projektu „Parkuj i Jedź”, mającego na celu usprawnienie działania systemu komunikacji zbiorowej. W okresie sprawozdawczym uzyskano pozwolenie na budowę, wyłoniono wykonawców i rozpoczęto roboty budowlane tj. parking nr 1 - w pasie drogowym ul. J. Dekerta; parking nr 2 - w pasie drogowym ul. R. Mielczarskiego oraz na działkach w sąsiedztwie drogi.	6 500 000,00	3 050 994,00	Miasto Żyrardów
27. *	Rewaloryzacja zabytkowego obiektu przedszkola nr 9	przed	Realizacja przedsięwzięcia nie została rozpoczęta. Podmiot realizujący zamierza rozpoczęcie przedsięwzięcia w kolejnych latach.	5 000 000,00	0,00	Miasto Żyrardów
28.	Eko-Żyrardów	w trakcie	W ramach tego przedsięwzięcia Miasto Żyrardów realizuje projekt pn. „Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój terenów zieleni w mieście	20 000 000,00	4 449 395,67	Miasto Żyrardów

			Żyrardowie - II etap". W 2021 roku rozpoczęto prace projektowe nad trzema terenami zielonymi wraz z nadzorami inwestorskimi tj.: - zagospodarowanie terenu zieleni przy Rzece Pisia Gągolina; - zagospodarowanie terenu zieleni na Skwerze Inwalidów; - zagospodarowanie terenu zieleni przy Górnym Stawie. Dodatkowo wykonano nasadzenia wzdłuż odcinków wybudowanej ścieżki rowerowej i chodnika od ul. J. Skrowaczewskiego do ul. S. Okrzei (teren po byłym rowie 51). W ramach zadania w 2022 roku zaplanowano prace przygotowawcze polegające na rozbiórkach, oczyszczeniu terenu z gruzu, śmieci, resztek budowlanych, usunięcie drzew w złym stanie fitosanitarnym, zagrażających bezpieczeństwu oraz drzew gatunków obcych. Wykonanie kładki drewnianej, montaż małej architektury: ławki, kosze na śmieci, edukacyjne tablice informacyjne, budki lęgowe dla ptaków; montaż kokosowych mat wegetacyjnych, nasadzenia drzew, krzewów i bylin.			
29.	Wzmacnianie kompetencji uczniów i nauczycieli	w trakcie	W okresie sprawozdawczym szkoły podstawowe, zlokalizowane na obszarze rewitalizacji, prowadziły dodatkowe zajęcia wspomagające	3 000 000,00	662 676,67	Miasto Żyrardów placówki oświatowe

Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardowa do roku 2030

			uczniów, a także rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne. Kadra nauczycielska korzystała z oferowanych kursów, szkoleń, a także studiów podyplomowych.			
30.	Modernizacja i rozwój sieci oświetlenia miejskiego	przed	Realizacja przedsięwzięcia nie została rozpoczęta. Podmiot realizujący zamierza rozpoczęcie przedsięwzięcia w kolejnych latach.	1 000 000,00	0,00	Miasto Żyrardów
31.	Centrum Usług Społecznych	w trakcie	W lipcu 2021 roku Centrum Usług Społecznych rozpoczęło działalność, zastępując jednocześnie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. CUS przejął dotychczasowe obowiązki MOPSu i dodatkowo świadczy usługi społeczne np. taksówka dla seniora. Siedziba jednostki w 2022 roku została przeniesiona do budynku przy ul. Piaskowej 21/23 w Żyrardowie.	3 125 000,00	3 125 000,00	Centrum Usług Społecznych
32.	Wzmacnianie kompetencji i umiejętności osób, celem aktywizacji zawodowej	w trakcie	W okresie sprawozdawczym realizowano trzy działania związane z aktywizacją zawodową.	1 000 000,00	120 000,00	Centrum Usług Społecznych Federacja Działajmy
33.	Partycypacja i aktywizacja potencjału mieszkańców i lokalnych organizacji	w trakcie	W okresie sprawozdawczym były ogłoszone konkursy ofert dla organizacji pozarządowych w zakresie rewitalizacji. Dotacje na działania aktywizacyjne	1 000 000,00	350 000,00	Miasto Żyrardów Centrum Usług Społecznych

Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardowa do roku 2030

	społecznych		mieszkańców otrzymało 13 organizacji pozarządowych. Z oferty skorzystali zarówno najmłodsi jak i najstarsi mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Organizacje zrealizowały m.in. warsztaty teatralne, plastyczne, taneczne, a także zabawy animacyjno – sportowe czy „podwórkową” pracę środowiskową. Centrum Usług Społecznych realizowało działania we współpracy z organizacjami pozarządowymi na podstawie ogłaszanych konkursów ofert na realizację zadań publicznych w zakresie usług społecznych i aktywizacji lokalnej społeczności.			
34.	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	zakończono	Celem głównym projektu jest poprawa dostępu do usług publicznych świadczonych elektronicznie poprzez informatyzację Urzędu Miasta Żyrardowa. Dzięki wdrożeniu projektu interesanci Urzędu przy użyciu sieci Internet otrzymali dostęp do administracji publicznej m. in. poprzez dostępność w jednym miejscu wniosków, deklaracji, pism, dokumentów w wersji elektronicznej. System wdrożony w projekcie pozwolił na korzystanie z e-usług udostępnianych przez	1 000 000,00	2 518 543,54	Miasto Żyrardów

Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardowa do roku 2030

			Miasto z wykorzystaniem m.in. platformy e-PUAP. Udostępnionych zostało 8 nowych e-usług: E-zobowiązania, E-odpady, E-karta mieszkańca, E-rejestry, E-rada/e-sesja, E-dodatki mieszkaniowe, E-konsultacje społeczne, E-budżet obywatelski. W ramach projektu zostały zakupione licencje, sprzęt, usługi wdrożeniowe, a także przeprowadzone zostały szkolenia.			
35.	Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości	przed	Realizacja przedsięwzięcia nie została rozpoczęta. Podmiot realizujący zamierza rozpoczęcie przedsięwzięcia w kolejnych latach.	500 000,00	0,00	Miasto Żyrardów
36. *	Lofty Dittricha - rewitalizacja na Bielniku	w trakcie	W 2021 roku opracowano projekt architektoniczny wraz z niezbędnymi pozwoleniami i uzgodnieniami. Przebudowano i wymieniono dachy budynków, które tego wymagały, zgodnie z zaleceniami Miejskiego Konserwatora Zabytków.	25 000 000,00	572 214,00	„Warsaw Investments” Sp. z o. o.
Stan zaawansowania finansowego realizacji GPR				235 514 000,00	49 032 047,99	17,69%

Źródło: Opracowanie własne.

Łącznie wydatkowano 49 032 047,99 zł na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych w stosunku do kwoty 235 514 000,00 zł, którą zaplanowano w GPR, co daje łączne zaawansowanie finansowe realizacji procesu na poziomie 20,81%.

Największe postępy w realizacji procesu w ujęciu finansowym dotyczą celów nr 1, 23, 26, 28, 31, gdzie osiągnięto 16% stanu realizacji.

3.2. OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW GPR

Monitoring realizacji celów GPR odbywa się z użyciem metody ilościowej, wykorzystującej mierniki (wskaźniki) umożliwiające pomiar rezultatu procesu. Dla każdego z 3 celów szczegółowych programu ustalono co najmniej jeden miernik.

TABELA 3. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA STANU OBSZARU REWITALIZACJI

Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Rok bazowy	Wartość bazowa	Ocena realizacji
Cel strategiczny 1 – Kompleksowe rozwiązywanie problemów mieszkańców i ich aktywizacja				
Udział osób korzystających z pomocy społecznej	MOPS	2016	87,75 osób na 1000 mieszkańców	maleje
Udział osób bezrobotnych	PUP	2016	99,93 osób na 1000 mieszkańców	maleje
Liczba dzieci dożywianych	MOPS	2016	115	maleje
Przemoc w rodzinie (liczba niebieskich kart)	MOPS	2016	22	maleje
Odsetek uczniów nieotrzymujących promocji szkół podstawowych	Wydział Edukacji UMŻ	2016	3%	maleje
Cel strategiczny 2 – Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i potencjału organizacji pozarządowych				
Liczba pustostanów wśród komunalnych lokali użytkowych	Wydział Gospodarki Mieszkaniowej UMŻ	2018	106	maleje
Liczba podmiotów gospodarczych działających na obszarze rewitalizacji	Wydział Działalności Gospodarczej UMŻ	2018	634	rośnie
Liczba usług rzemieślniczych na obszarze rewitalizacji	Wydział Działalności Gospodarczej UMŻ	2018	54	rośnie lub constans
Cel strategiczny 3 – Poprawa warunków życia i wzrost atrakcyjności przestrzeni miejskich				
Odsetek obiektów poddanych termomodernizacji	Wydział Gospodarki Mieszkaniowej UMŻ	2018	81%	rośnie
Liczba obiektów komunalnych wymagająca pilnych remontów	Wydział Gospodarki Mieszkaniowej UMŻ	2016	153	maleje

Źródło: tabela 11, str. 122-123 GPR.

System monitorowania zakłada pozytywny wpływ realizowanych działań na zmiany kluczowych mierników społeczno-gospodarczych użytych do opomiarowania celów GPR. Poniżej analizie poddano zmiany wartości wskaźników monitorowania stopnia realizacji celów GPR. Ocena stopnia realizacji celów GPR realizowana jest co 3 lata, zgodnie z wymogami art. 22 ustawy o rewitalizacji.

Z uwagi na fakt, że uruchomienie wdrażania GPR nastąpiło w 2021 r., pierwsza 3-letnia ocena powinna obejmować lata 2021-2023.

TABELA 4. WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW MONITOROWANIA STANU OBSZARU REWITALIZACJI

Wskaźnik/miernik	Wartość bazowa w roku 2016/2018	Ocena realizacji	Wartość na dzień 31.12.2022	Poziom realizacji wskaźnika w 2022 r. w %
Cel strategiczny 1 – Kompleksowe rozwiązywanie problemów mieszkańców i ich aktywizacja				
Udział osób korzystających z pomocy społecznej	87,75 osób na 1000 mieszkańców	maleje	50,8 osób na 1000 mieszkańców	58%
Udział osób bezrobotnych	99,93 osób na 1000 mieszkańców	maleje	55,8 osób na 1000 mieszkańców	56%
Liczba dzieci dożywianych	115	maleje	94	81%
Przemoc w rodzinie (liczba niebieskich kart)	22	maleje	24	109%
Odsetek uczniów nieotrzymujących promocji szkół podstawowych	3%	maleje	1,9%	63%
Cel strategiczny 2 – Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i potencjału organizacji pozarządowych				
Liczba pustostanów wśród komunalnych lokali użytkowych	106	maleje	brak danych	
Liczba podmiotów gospodarczych działających na obszarze rewitalizacji	634	rośnie	1196	188%
Liczba usług rzemieślniczych na obszarze rewitalizacji	54	rośnie lub constans	42	78%
Cel strategiczny 3 – Poprawa warunków życia i wzrost atrakcyjności przestrzeni miejskich				
Odsetek obiektów poddanych termomodernizacji	81%	rośnie	83%	102%
Liczba obiektów komunalnych wymagająca pilnych remontów	153	maleje	153	100%

Źródło: opracowanie własne.

Stopień realizacji celów można uznać, że jest na poziomie umiarkowanym. Pozytywne tendencje zaobserwowano w celu strategicznym 1 - Kompleksowe rozwiązywanie problemów mieszkańców i ich aktywizacja. Cztery wskaźniki wskazują na zmniejszanie się negatywnych zjawisk w sferze społecznej na obszarze rewitalizacji. Znacząco wzrosła liczba podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji, co jest zjawiskiem pozytywnym. Jednak jednocześnie zmalała liczba zakładów rzemieślniczych, które dla historii miasta stanowią istotny element dziedzictwa kulturowego. W sferach przestrzennej i technicznej stan realizacji celu pozostaje na stałym poziomie bazowym.

W ramach przeprowadzanej oceny analizie poddano również, czy realizowane projekty miały pozytywne oddziaływanie na obniżenie zjawisk negatywnych ujętych we wskaźnikach rezultatu.

TABELA 5. OCENA I SYSTEM MONITOROWANIA STANU REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Wskaźnik/miernik	Źródło	Wartość bazowa	Wartość docelowa
Cel strategiczny 1 – Kompleksowe rozwiązywanie problemów mieszkańców i ich aktywizacja			
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji objętych wsparciem	Informacja od podmiotu realizującego	0	500
Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach	Informacja od podmiotu realizującego	0	9000
Liczba zrealizowanych wydarzeń	Informacja od podmiotu realizującego	0	65
Liczba prowadzonych dodatkowych zajęć	Informacja od podmiotu realizującego	0	15
Liczba uczniów objętych wsparciem	Informacja od podmiotu realizującego	0	100
Liczba osób objętych teleopieką	Informacja od podmiotu realizującego	0	100
Liczba dzieci objętych opieką	Informacja od podmiotu realizującego	0	30
Liczba kursów, szkoleń, studiów podyplomowych ukończonych przez kadrę nauczycielską	Informacja od podmiotu realizującego	0	5
Liczba nowych e-usług	Informacja od podmiotu realizującego	0	5
Liczba gospodarstw domowych z dostępem do szerokopasmowego internetu	Informacja od podmiotu realizującego	0	50
Liczba osób, u których wzmocniły się kompetencje cyfrowe	Informacja od podmiotu realizującego	0	200
Liczba oferowanych usług społecznych	Informacja od podmiotu realizującego	0	10
Cel strategiczny 2 – Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i potencjału organizacji pozarządowych			
Liczba nowoutworzonych miejsc pracy	Informacja od podmiotu realizującego	0	15
Liczba osób objętych wsparciem w zakresie aktywizacji zawodowej	Informacja od podmiotu realizującego	0	50
Liczba organizacji wspartych w ramach konkursu ofert na działania rewitalizacyjne	Informacja od podmiotu realizującego	0	12

Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardowa do roku 2030

Liczba działań przeprowadzonych na rzecz przedsiębiorców i podmiotów ekonomii społecznej z obszaru rewitalizacji	Informacja od podmiotu realizującego	0	5
Cel strategiczny 3 – Poprawa warunków życia i wzrost atrakcyjności przestrzeni miejskich			
Liczba budynków, w których zostały dokonane remonty, w tym obiektów zabytkowych	Informacja od podmiotu realizującego	0	84
Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji	Informacja od podmiotu realizującego	0	4
Liczba ponownie zagospodarowanych przestrzeni	Informacja od podmiotu realizującego	0	20
Liczba kilometrów wybudowanych, wyremontowanych lub przebudowanych dróg i chodników	Informacja od podmiotu realizującego	0	5
Liczba kilometrów wybudowanych dróg rowerowych	Informacja od podmiotu realizującego	0	3
Liczba kilometrów zmodernizowanych dróg rowerowych	Informacja od podmiotu realizującego	0	2
Liczba wybudowanych miejsc postojowych	Informacja od podmiotu realizującego	0	100
Liczba zamontowanych urządzeń w ramach ITS	Informacja od podmiotu realizującego	0	3
Liczba zamontowanych urządzeń monitorujących	Informacja od podmiotu realizującego	0	5
Liczba zrealizowanych inwestycji z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury	Informacja od podmiotu realizującego	0	3
Liczba zakupionych niskoemisyjnych autobusów i stacji ładowania	Informacja od podmiotu realizującego	0	5
Liczba zmodernizowanych lub wybudowanych punktów oświetleniowych	Informacja od podmiotu realizującego	0	100

Źródło: tabela 12, s.124-125

W zaplanowanym systemie monitorowania założono również monitorowanie rezultatów osiągniętych w ramach realizacji przedsięwzięć. Poniżej analizie poddano zmiany wartości ww. wskaźników monitorowania poprzez ocenę stopnia realizacji celów GPR.

TABELA 6. WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW REZULTATU OSIĄGANÝCH DZIĘKI REALIZACJI PODSTAWOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH GPR

Wskaźnik/miennik	Wartość bazowa w roku 2021	Wartość docelowa	Wartość na dzień 31.12.2022	Poziom realizacji wskaźnika
------------------	----------------------------	------------------	-----------------------------	-----------------------------

Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardowa do roku 2030

				w 2022 r. w %
Cel strategiczny 1 – Kompleksowe rozwiązywanie problemów mieszkańców i ich aktywizacja				
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji objętych wsparciem	0	500	191	38,2
Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach	0	9000	1720	19,11
Liczba zrealizowanych wydarzeń	0	65	brak danych	-
Liczba prowadzonych dodatkowych zajęć	0	15	834 (godzin)	
Liczba uczniów objętych wsparciem	0	100	1487	1487
Liczba osób objętych teleopieką	0	100	29	29
Liczba dzieci objętych opieką	0	30	90	300
Liczba kursów, szkoleń, studiów podyplomowych ukończonych przez kadrę nauczycielską	0	5	104	2080
Liczba nowych e-usług	0	5	8	160
Liczba gospodarstw domowych z dostępem do szerokopasmowego internetu	0	50	brak danych	-
Liczba osób, u których wzmocniły się kompetencje cyfrowe	0	200	brak danych	-
Liczba oferowanych usług społecznych	0	10	15	150
Cel strategiczny 2 – Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i potencjału organizacji pozarządowych				
Liczba nowoutworzonych miejsc pracy	0	15	14	93,33
Liczba osób objętych wsparciem w zakresie aktywizacji zawodowej	0	50	0	0
Liczba organizacji wspartych w ramach konkursu ofert na działania rewitalizacyjne	0	12	9	75
Liczba działań przeprowadzonych na rzecz przedsiębiorców i podmiotów ekonomii społecznej z obszaru rewitalizacji	0	5	0	0
Cel strategiczny 3 – Poprawa warunków życia i wzrost atrakcyjności przestrzeni miejskich				
Liczba budynków, w których zostały dokonane remonty, w tym obiektów zabytkowych	0	84	31	36,9
Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji	0	4	0	0
Liczba ponownie zagospodarowanych przestrzeni	0	20	2	10
Liczba kilometrów wybudowanych, wyremontowanych lub przebudowanych dróg i chodników	0	5	0	0
Liczba kilometrów wybudowanych dróg rowerowych	0	3	1,7	56,6
Liczba kilometrów zmodernizowanych	0	2	0	0

dróg rowerowych				
Liczba wybudowanych miejsc postojowych	0	100	0	0
Liczba zamontowanych urządzeń w ramach ITS	0	3	0	0
Liczba zamontowanych urządzeń monitorujących	0	5	4	80
Liczba zrealizowanych inwestycji z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury	0	3	0	0
Liczba zakupionych niskoemisyjnych autobusów i stacji ładowania	0	5	2	40
Liczba zmodernizowanych lub wybudowanych punktów oświetleniowych	0	100	0	0

Źródło: opracowanie własne.

Najbardziej widoczne rezultaty są w sferze społecznej, co wiąże się z poziomem realizacji celów strategicznych. Szczególnie aktywnie działania podejmują placówki oświatowe, które wprowadzają w szkołach dodatkowe zajęcia, a także zachęcają nauczycieli do podnoszenia kompetencji zawodowych. Na obszarze rewitalizacji nastąpił także rozwój usług społecznych i wprowadzono system e-usług ułatwiający komunikację mieszkańców z urzędem. W pozostałych sferach również zauważalna jest poprawa stanu obszaru rewitalizacji m.in. poprzez nowoutworzone miejsca pracy, nowe urządzenia monitorujące, czy wsparcie dla organizacji pozarządowych.

3.3. ZMIANA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ W MIEŚCIE ŻYRARDÓW

Z uwagi na zmienność otoczenia społeczno-gospodarczego oraz wpływ tych zmian na zjawiska i procesy zachodzące na obszarze rewitalizacji, analizie poddano podstawowe wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego w Żyrardowie. Celem tej obserwacji jest wywołanie procesu weryfikacji celów i kierunków działań GPR w sytuacji stwierdzonego istotnego wpływu otoczenia zewnętrznego na osiągnięte rezultaty procesu, ujęte we wskaźnikach monitorowania celów.

Czynniki zewnętrzne opisano katalogiem zjawisk społeczno-gospodarczych występujących na terenie miasta Żyrardów. Zmiany tych czynników mogą mieć wpływ na rezultaty osiągane w procesie rewitalizacji miasta. Poniżej zestawiono kilka podstawowych zmiennych diagnostycznych w celu potwierdzenia występowania wpływu otoczenia oraz jego skali otoczenia na proces rewitalizacji.

TABELA 7. WSKAŹNIKI SFERY SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIASTA ŻYRARDOWA W LATACH 2021-2023

Nazwa wskaźnika	2021	2022	Dynamika zmian
Liczba ludności	39 069	38 784	0,99
Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym	15,43	15,26	0,99
Odsetek osób w wieku produkcyjnym	59,16	59,24	1
Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	25,1	25,48	1,02
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	6,3	5,6	0,89
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	1457	1492	1,02
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	96	101	1,05

Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardowa do roku 2030

Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	49	67	1,37
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	19,92	20,27	1,02

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Od momentu uchwalenia GPR sytuacja na rynku pracy uległa poprawie – ograniczony został problem bezrobocia. Zmiana liczby mieszkańców gminy dowodzi o starzejącym się społeczeństwie i stanowi podstawowe wyzwanie strategiczne dla samorządu. Liczba podmiotów z rejestru REGON na 10 tys. na terenie gminy wzrosła, niemniej dynamika wzrostu jest umiarkowana. Wzrosła również liczba jednostek nowozarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. Wzrasta wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Powyższe zmiany wskazują na pozytywny wpływ uwarunkowań społeczno-gospodarczych na proces rewitalizacji miasta Żyrardów.

4. OCENA AKTUALNOŚCI GPR – IDENTYFIKACJA PRZESŁANEK DO AKTUALIZACJI PROGRAMU

Poniżej dokonano przeglądu zapisów GPR miasta w celu potwierdzenia aktualności jego zapisów w odniesieniu do kluczowych elementów jego struktury - na dzień opracowania niniejszego raportu.

TABELA 8. OCENA AKTUALNOŚCI ZAPISÓW GPR MIASTA ŻYRARDOWA

Rozdziały w GPR miasta Żyrardowa	Ocena aktualności GPR miasta Żyrardowa
1. Wprowadzenie	W rozdziale 1.3 przedstawiono powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy. Zapisy rozdziału wymagają aktualizacji z powodu braku przedstawienia powiązania GPR ze strategią rozwiązywania problemów społecznych oraz z powodu wygaśnięcia dokumentów strategicznych gminy. Dokładna analiza została przedstawiona w tabeli 9.
2. Część diagnostyczna	Rozdział 2.1 jest syntezą metodologii przyjętej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, wynikającej z diagnozy będącej podstawą ustaleń uchwały nr LIX/456/18 z dnia 30 sierpnia 2018 r. Rozdział jest aktualny. Rozdział 2.2 jest streszczeniem diagnozy pogłębionej stanowiącej załączniki 1-6 do GPR. Została opracowana wg danych za rok 2016 i 2018 (w zależności od typu danej) oraz poparte wynikami badań jakościowych przeprowadzonych w roku 2018. Na dzień obecny prezentuje widzę historyczną o obszarze. Diagnozy przedstawianych w programach rewitalizacji z zasady się nie aktualizuje, gdyż stanowią one podstawę do programowania całej interwencji. Wyjątkiem jest aktualizacja GPR w celu wydłużenia jego kadencji, gdzie szczegółową diagnozę aktualizuje się poprzez wprowadzenie do niej nowych danych o obszarze oraz informacji o nowych potencjałach (efektach zrealizowanych do tej pory projektów), a także o bieżących potrzebach rewitalizacyjnych.
3. Część planistyczna	Rozdział 3.1 Wizja, misja i cele rewitalizacji jest aktualny i nie wymaga zmiany Rozdział 3.2.1-3.2.2 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne składa się z katalogu projektów podstawowych oraz pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W efekcie realizacji procesu rewitalizacji stwierdzono rozbieżności pomiędzy stanem zaplanowanym w GPR a bieżącym stanem wdrożenia projektów głównych, wynikające m.in. z urealnienia kosztów oraz czasu ich realizacji, zmiany źródeł i wielkości finansowania. W procesie aktualizacji GPR należy dostosować informacje dot. przedsięwzięć do stanu faktycznego. Na etapie aktualizacji GPR

Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardowa do roku 2030

	konieczne uzupełnienie listy podstawowych przedsięwzięć o pozycje wymagane w art.15 ust.1 pkt 5 lit a ustawy o rewitalizacji (m.in. kwestie dostępności). Dodatkowo pojedyncze przedsięwzięcia należy przyporządkować realizacji tylko jednego celu i kierunku działań. W tej chwili przedsięwzięcia są nadmiarowo powiązane z więcej niż jednym celem strategicznym i kierunkiem działań. Należy usunąć nadmiarowe powiązania projektów z celami i kierunkami działań. Rozdział 3.2.3 przedstawiający mechanizmy integrowania działań jest aktualny i nie wymaga zmiany. Rozdział 3.2.4 dotyczący szacunkowych ram finansowych wymaga korekty w odniesieniu do bieżących kosztów realizacji projektów oraz ich źródeł finansowania, względem tych zaplanowanych w GPR. Rozdział należy uzupełnić o zestawienie tabelaryczne w podziale na cele obrazujące podział środków ze względu na pochodzenie. Konieczne jest wskazanie wartości projektów w podziale na środki publiczne (budżet gminy, programy rządowe, fundusze UE) i prywatne. W tej chwili rozdział przedstawia te informacje w formie zbiorczej w treści rozdziału. Rozdział 3.3. Planowane do przyjęcia uchwały, narzędzia oraz niezbędne zmiany w uchwałach obowiązujących jest aktualny i nie wymaga zmiany.
4. Część zarządcza	W rozdziale 4.1 struktura zarządzania realizacją programu uwzględniono podział zadań związanych z zarządzaniem GPR. Rozdział wymaga uzupełnienia o koszty zarządzania procesem. Rozdział 4.2 Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji przedstawia sposób włączenia interesariuszy na etapie tworzenia programu i nie wymaga zmian. Rozdział 4.3 Monitoring i ocena wdrażania programu wymaga wskazania w zapisach rozdziału procedury aktualizacji GPR poprzez odwołanie jej do zapisów art. 22 ust. 3 ustawy o rewitalizacji. Tabelę 11 <i>Wskaźniki monitorowania stanu obszaru rewitalizacji</i> należy uzupełnić o wartości docelowe wskaźników przewidziane do osiągnięcia w roku 2030.

Źródło: opracowanie własne.

Poniżej przeprowadzono analizę aktualności otoczenia dokumentów strategicznych GPR miasta Żyrardowa.

TABELA 9. OBSZARY POWIĄZAŃ POMIĘDZY DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI A GPR MIASTA ŻYRARDOWA

Nazwa analizowanego dokumentu pod kątem spójności z GPR	Data i numer uchwały przyjętego dokumentu	Stan obecny w zakresie aktualności dokumentu
Strategii Rozwoju Miasta Żyrardowa na lata 2023–2030	Uchwała Rady Miasta Żyrardowa Nr LXIX/588/23 z dnia 30 marca 2023 roku	W marcu 2023 roku został przyjęty nowy dokument. Gminny Program Rewitalizacji nie został napisany w oparciu o jego zapisy.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych	-	Dokument w trakcie opracowania.
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Żyrardowa	Uchwała Rady Miasta Żyrardowa Nr XLIX/413/10 z dn. 30 września 2010 roku	Dokument w trakcie aktualizacji.

Źródło: opracowanie własne.

Zgodnie z zapisami art.15 ust.1 pkt 2 ustawy o rewitalizacji obligatoryjnymi dokumentami do analizy powiązań z GPR są: strategia rozwoju gminy, strategia rozwiązywania problemów społecznych, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Jak wynika z powyższego zestawienia, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Żyrardowa oraz Strategia Rozwoju Miasta Żyrardowa są w trakcie zmiany lub aktualizacji spowodowanej wygaśnięciem okresu ich obowiązywania. W roku 2023 przyjęto Strategię Rozwoju Miasta Żyrardowa na lata 2023–2030. Zapisy Strategii są kontynuowane dzięki opracowaniu nowego

dokumentu, który został uchwalony. W rozdziale dotyczącym powiązań z dokumentami strategicznymi gminy brakuje opisu powiązania GPR ze Strategią rozwiązywania problemów społecznych, co jest warunkiem obligatoryjnym wynikającym z zapisów ustawy o rewitalizacji.

Z racji tego, że GPR jest dokumentem długoterminowym, a wraz z upływem czasu ulegają zmianie niektóre z uwarunkowań zewnętrznych, część z zapisów dokumentu odnoszących się do innych polityk publicznych nie jest w tej chwili zgodna ze stanem faktycznym. Zmiany te nie mają jednak negatywnego wpływu na realizację procesu rewitalizacji, a co za tym idzie - nie powodują pilnej potrzeby aktualizowania dokumentu. Jednak w sytuacji, gdy uruchomiona zostanie procedura zmiany GPR, zasadnym jest aktualizacja zapisów programu w zakresie jego powiązań z aktualnymi dokumentami strategicznymi miasta.

Podsumowując, z analizy aktualności GPR wynika uwzględnienie aktualizacji powiązań z nowymi dokumentami strategicznymi miasta Żyrardowa wraz z uzupełnieniem o powiązanie ze Strategią rozwiązywania problemów społecznych miasta.

5. WNIOSKI I REKOMENDACJE

- A. Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardowa roku 2030 przebiega w sposób zgodny z zapisami programu. Poziom wdrażania programu należy ocenić jako średni. Z oceny stopnia realizacji GPR nie wynikają przesłanki do aktualizacji dokumentu w efekcie niewystarczającego stopnia jego realizacji.
- B. Postępy z realizacji poszczególnych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazanych w GPR należy ocenić jako średniozaawansowane. Na chwilę obecną zrealizowanych/zakończonych zostało 3 z 36 przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Kolejnych 23 jest w trakcie realizacji, a 10 planowanych jest do wdrożenia. Zdecydowana większość przedsięwzięć została niezakończona, co odzwierciedla średni postęp w realizacji celów strategicznych GPR. Z racji trwania procesu rewitalizacji, pełna ocena wdrażanych działań możliwa będzie dopiero po zakończeniu procesu rewitalizacji.
- C. Na średni stan realizacji celów GPR wpływ miało m.in. wystąpienie pandemii COVID-19, która w efekcie pogorszyła zjawiska kryzysowe na obszarze rewitalizacji w wymiarze społecznym i spowodowała konieczność czasowego zawieszenia działań rewitalizacyjnych prowadzonych przez samorząd. Z powodu pandemii wystąpiły więc opóźnienia w realizacji celów procesu rewitalizacji.
- D. Możliwość realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w dużej mierze uzależniona jest od dostępności funduszy zewnętrznych, których pozyskanie gwarantuje wykonalność zadań. W tym kontekście należy założyć konieczność przeprowadzenia procesu aktualizacji GPR w celu przygotowania opisów przedsięwzięć do realizacji do wymogów nowych funduszy zewnętrznych, dostępnych w perspektywie 2021-2027.
- E. Z oceny aktualności wynika, iż GPR jest w części nieaktualny. Należy zweryfikować zapisy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, uzupełnić ich katalog w celu zwiększenia wpływu na realizację strategicznych założeń procesu.
- F. Z analizy aktualności GPR wynika konieczność jego zmiany w zakresie opisów powiązań z nowymi dokumentami strategicznymi miasta. Należy również zaktualizować zapisy dotyczące systemu monitorowania i oceny programu.

Wobec powyższego na tym etapie nie jest konieczne uruchomienie procesu aktualizacji GPR, zgodnie z art. 22 ust. 3 ustawy o rewitalizacji. Nowa perspektywa finansowania z środków Unii Europejskiej oraz kończące się etapy aktualizowania dokumentów strategicznych mogą stanowić przesłankę do aktualizacji dokumentu w kolejnych latach.

SPIS TABEL

Tabela 1. Zestawienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	4
Tabela 2. Stan realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	6
Tabela 3. Wskaźniki monitorowania stanu obszaru rewitalizacji.....	18
Tabela 4. Wartości wskaźników Monitorowania stanu obszaru rewitalizacji.....	19
Tabela 5. Ocena i system monitorowania stanu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	20
Tabela 6. Wartości wskaźników rezultatu osiągniętych dzięki realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych gpr.....	21
Tabela 7. Wskaźniki sfery społeczno-gospodarczej miasta Żyrardowa w latach 2021-2023	23
Tabela 8. Ocena aktualności zapisów GPR miasta Żyrardowa	24
Tabela 9. Obszary powiązań pomiędzy dokumentami strategicznymi a GPR miasta Żyrardowa.....	25